

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IESE ÎN FIECARE ZI.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULŪ XLIX.

SÈ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oseriă garmondū 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefranate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N° 17.

Marcuri, 22 Ianuaru (3. Februarie).

1886.

Ministrul Brătianu și Românii ardeleni.

(Articulă finală).

Brașovū, 21 Ianuaru 1886.

E vorba de cestiunea română de dincóce de Carpați. Esistă séu nu o asemenea cestiune în statul ungarū?

D-lū ministru-președinte Brătianu adevăresce existența ei, fiind că vorbește de luptele ce le avem noi, Românii de dincóce de Carpați, în contra Ungurilor și ȳice că i s'a spusū, că aceștia „voiescū sē ne lovescā și sē ne estermineze”.

Mai multū decâtū vorbele primului-ministru alū României adevărescū, că este o cestiune română în statul ungarū, prigonirile, ce le întimpinā Românii de aici din partea guvernului ungurescū, precum și vecinicele acușatiuni ale foilor maghiare și vāităturile lorū asupra pericolului, ce ar amenința nația maghiară din partea românismului, vāităturī, carī au băgatū spaimā și grózá mai alesū în inimele Maghiarilorū din Ardealū.

Dér și mai multū se constatā existența cestiunei române în Ardealū și ȳera ungurescā prin faptulū, că la pólele de mēdā-nópte ale Carpaților aprópe trei milióne de Romāni luptā, bine rēu, cu succesū ori fār de succesū, dér luptā mereu pentru a face sē li se respecteze individualitatea naționalā pe basa egalei îndreptāiri, luptā și nu vorū nicidecum sē renunțe la dreptele lorū postulate, ađi atātū de ignorate și desprețuite de adversarii lorū.

Esistența cestiunei române în statul ungarū este prin urmare învederatā. Cu tóte aceste adversarii nēmului românescū fi negā ori și ce îndreptāire între marginele acestui statū, și fiindcă ori cātā silință și-ar da ei, totū nu potū ascunde dinaintea ochilorū lumii nemulțumirea ce în adevērū domnesce în sīnulū poporului romānū, se încercā a ascunde adevērata sorginte a acestei nemulțamiri, cāutāndu-o nu în intru, în *Budapesta*, ci în afarā, în *Bucurescī*.

Cu alte cuvinte adversarii noștri pretindū, că nu asupririle regimului ungurescū, nu nedreptatea sistemului de guvernare ungurescū este cauza nemulțamirii poporului romānū de aici, ci nemulțamirea lui ar fi numai productulū agitațiunilorū „daco-romāne”, ce arū porni din Romānia; ei pretindū că poporulū țeranū romānū este dela fire blāndū și pacinicū și elū s'ar lāsa în māna sortii dēcā nu l'ar seduce și ațīta mereu conducătorii lui, carī toți arū gravitā spre Romānia și și-arū lua de acolo directiva.

D-lū ministru-președinte Brătianu a caracterisatū cu puține cuvinte acēstā tacticā de defāimare a contrariilorū noștri dīcēndū, că ei ne bānuescū nefīncetatū, că amū fi înțeleși cu cei de dincolo, ca sē facemū revoluțiune în Austro-Ungaria.

Suntemū siguri, că nu i-a ieșitū din memoriā d-lui Ionū Brătianu disputa vehementā, ce s'a încinsū între foile romānesci și unguresci în vēra anului 1883 din incidentulū toastului Grādiștēnu. P'atunci se scriea și se vorbea multū de „irredentismulū romānū”. Le venea la socotēlā acēsta adversarilorū noștri și cu multā plăcere se străduiau ei a scormoni cestiunea, ce în realitate nu esista decâtū în fantasia lorū, exploatāndu-o în contra Romānilorū ardeleni și bānățeni.

Guvernulū ungurescū își făcuse din acēlū toastū unū calū de bătae și ministrulū de instrucțiune Trefort într'o scrisóre adresatā episcopului maghiaronū dela Gherla ne-a declaratū rēșboiu nouē, celorū ce luptāmū aici pentru drepturile poporului romānū, susțīndū, că „unū statū poliglótā în Ungaria este o imposibilitate”. Organulū semi-oficiosū alū maghiarismului violentū dīcea cu privire la acēstā enunțiere: „Guvernulū maghiarū a primitū declararea de rēșboiu a Daco-

Romānilorū și înainte de tóte va stērpi dacoromānismulū de acasā, cu ajutorulū autoritățilorū judecătóresci și a autoritățilorū valahe bisericesci, a cărorā datorii este de a sprijini statulū în scopurile lui politice” — („Pesti Naplo” din Iulie 1883.)

D-lui primū-ministru romānū de sigurū că-i suntū destulū de bine cunoscute mēsurile reacțiunare îndreptate contra Romānilorū din statulū ungarū, ce au urmatū acestei amenințāri. Ele au fostū introduse cu aspra mustrare, ce prin graiulū Monarchului nostru se făcuse Metropolițilorū din Ardēlū și credincioșilorū lorū romāni, cu ocasiunea inaugurārii noului Seghedinū, dīcēndu-ni-se, că noi Românii n'amū fi destulū de patriotici.

N'amū fi fostū óre în acēstū periodū tocmai noi Românii de dincóce de Carpați în dreptū a ne plānge, că frații noștrii de dincolo ne suscitēzā greutāți?

Dér n'amū făcut'ó, — căci ce ni-ar fi și folositū?

Pentru aceea însă amū continuatū lupta cu neștrāmutatā lealitate față cu tronulū, cu patria noștrā și cu stānta noștrā causā și amū dīsū:

„Ministrulū ungurescū a adusū în legăturā toastulū dela Iași cu nīsuințele nóstre legitime pentru dobēndirea egalei îndreptāiri naționale între marginele acēstui statū, cu scopū ca sē inegrēscā motivele sānte și drepte ale luptei nóstre naționale. Protestāmū sērbătóresce înainte tronului, a țerei și a lumii civilizate în contra acestei procederi necalificabile a unui consiliarū alū Corónei, convinși fiindū, că nisce creaturi ale partidei dela guvernū (adecā maghiaronii) nu vorū putē întuneca niciodatā virtuțile cetățānesci ale poporului romānū!” („Gazeta Trans.” din 11 Iuliu st. n. 1883.)

Dupā ce s'a mai fost potolitū prima furiā sgomotósā a pressei austro-maghiare produsā prin incidentulū dela Iași s'a discutatū încă multā vreme în presa europēnā cestiunea „iridentismului romānū” sulevātā mai alesū de foile maghiare și ea a și fostū resoltatā în favorulū Romānilorū.

Ne aducemū aminte de unū fórtē momentosū articulū, ce s'a scrisū p'atunci în „Journal des Débats”, unulū din organele de frunte ale diplomației franceze. În acēstū articulū se constatā, că esistā în Ungaria o cestiune romānā, dér că nu esistā și n'a esistatū niciodatā unū „iridentismū romānū”, dupā fasonulū celui italianū, mai întâiu din cauza disproporțiunii de forțe și alū doilea „pentru că existența unei Austrie puternice și prospere e necesarā existenței Romāniei.”

Articululū inspiratū de înaltele vederi ale unui adevēratū omū de statū ajunge la conclusiunea, că bărbații de statū romāni serioși numai o desmembrare a monarchiei nóstre nu o potū dori, ci totū ce dorescū este „de a se da dreptate populațiunilorū romāne, carī trăiescū sub dominația regelui Ungariei, de a nu se mai stórta prin procedāri vexātóre și tiranice ale smulge limba și naționalitatea...”, într'unū cuvēntū la *Pesta ear nu la Bucurescī este soluția cestiunei Romānilorū din Austria și fantoma „iridentismului romānū”, care turburā repausulū bărbațilorū de statū unguři, nu va peri decâtū în ȳiua justiției și a libertāții...*” („Journal des Débats” din Augustū '883.)

Chiarū și ȳiarulū diplomației rusesci „Le Nord” din Bruxela, dīcea: „campania iridentistā din Romānia nu este decâtū o vagā eventualitate, care nu se va realiza niciodatā dēcā Ungurii vorū înceta de-a mai considera pe Romāni ca o rassā inferiórā și a-i trata astfelū.” („Le Nord” din Augustū 1883.)

Ear „Romānulū” p'atunci organulū celū mai autorisatū alū partidei dela putere în Romānia, seria în numērulū sēu dela 11 Augustū 1883:

„Miculū statū romānū nu se spariā pānā a-și perde capulū nici de injuriele, nici de amenințāri bunilorū sēi vecini; de ce dér puterniculū Rigatū Ungurū procede în modū contrarū?.. Fiindcă nu voiesce a îndestula micēle, dér dreptele cereri ale naționalitățilorū din Rigatulū Sāntului Stefanū.”

În tótna acēluiāși anū, 1883, a întreprinsū d. ministru-președinte Brătianu împreună cu Regele sēu, memorabila cālătorii la Viena și la Berlinū, prin care s'a efectuitū alăturarea Romāniei la „liga de pace”. Va rēmanē încă multā vreme secretū, pentru noi muritorii de rēndū, ceea ce s'a discutatū și s'a stabilitū cu ocasiunea vizitelorā acestora.

Noi Românii de dincóce de Carpați scimū și mai puținū ca frații noștri de dincolo, dér sēmțimū cu durere, că din tótna anului 1883 loviriile celorū ce voiescū sē ne exterminēze devinū pe ȳi ce merge mai dese și mai vehemente.

Nu stā în chiamarea și în puțința nóstrā de a pētrunde în secretele diplomatice, dér ori-ce s'ar fi fierțū în óla diplomației, pielea ne este scumpā și ne dóre când trebuie sē vedemū, că amiciția cu Romānia sē exploatēzā de cātrā adversarii noștri în contra nóstrā.

Mai multū însă trebuie sē ne dórā, când vedemū, că aceste tendințe dușmane esistenței nēmului românescū, printr'o fatalā coincidință a faptelorū, vinū a-și afla indirectū unū sprijinū chiar în atitudinea guvernului romānū față cu noi Românii adeleni.

Espulsările și imputările d-lui Ionū Brătianu sunt încă fapte prospete. Ele nu ni-au adusū nouē Romānilorū de dincóce decâtū numai rēu. Adversarii noștri au mersū pānā a propune sē se procedā cu aceeași rigóre față de toți Românii cu carte de aici, carī se luptā pentru limbā și naționalitate.

Nu era mai bine dēcā d. ministru-președinte înainte de a face vr'unū pasū pentru a delātura greutāțile, cu carī are a se lupta statulū romānū, s'ar fi gānditū mai multā la greutāțile, ce se puteau nasce din procederea d-sale pentru noi, Românii de dincóce?

Atunci de sigurū, că d. Ionū Brătianu n'ar fi cāutatū buba la cāpiva Ardeleni „fār de insemnătate” din *Bucurescī*, carī s'au dusū sē afle în Romānia „asilū și hranā”, ci ar fi cāutat'ó acolo unde în adevērū este, în *Budapesta*.

Dīce d-sa, că acești tineri arū fi cei ce au voitū sē introducā în Romānia idea „iridentismului”. Sē ne permitā ai declara, că se aflā în mare rētācire și ca dovadā fi vomū cita unū singurū faptū istoricū.

D-lū Ionū Brătianu era încă póte pe bāncile școlēi, când unulū din nașii *iredentei maghiare*, baronulū Nicolae *Wesselenyi* din Ardealū scria la 1843 în cartea sa „*Szozat*”, că trebuie sē se unēscā Ardēlulū cu ȳera ungurescā și Românii sē fiā maghiarisați, căci numai așa va putē scāpa din ghiarele daco-romānismului, adecā a pretinsei propagande d'a unū poporațiunile romāne pānā la Tisa într'o „liberā și tēnērā Daco-Romāniā”.

Eatā dér cine a datū mai întâiu nascere ideei iridentismului. Dēcā d. Ionū Brătianu vrea sē ferēscā țera sa de importarea acestei idei, atunci sē facā imputare acēlora, carī cu scopuri ostile Romānilorū o propagā și o nutrescū indirectū de dēcā de ani, ear nu nouē Ardelenilorū.

D-lū Ionū Brătianu ne dīce sē luptāmū aici în Ardēlū. Dér, pentru Dumneđeu, unde amū luptatū noi, mai alesū de-o sutā de ani încóce, dēcā nu aici? N'a reclamatū poporulū nostru încă la anulū 1790/91 drepturi egale cu celelalte națiuni din țērā?

Luptat-amū în trecutū, precum luptāmū și astāđi fārā de a recurge la concursulū Romānilorū de dincolo de Carpați și dēcā strigātele nóstre de durere au pētrunsū peste graniță, nu

însămnă, că amă voită „să ne amestecăm în luptele“ și în fluctuațiunile politice din statul vecin.

Asigurăm pe d. ministru Brătianu, că suntem rezoluți de a lupta și în viitor pentru egala noastră îndreptărire și pentru existența noastră națională fără de a recurge la vr'un ajutor din afară.

Decă cerem și așteptăm ceva dela cei ce conduc politica dincolo de Carpați este: să nu ne facă greutăți în lupta grea ce trebuie să-o purtăm pentru conservarea naționalității noastre. De aceea, o spunem franc, amă fi dorit, ca d. ministru-președinte Brătianu, în loc de-a face imputări Românilor ardeleni, să se fi adresat către cei ce conduc ați destinele statului ungar și să le fi spus, cum a spus către Ungaria marele om de stat al României C. A. Rosetti, cu care d-sa a luptat 40 de ani umăr la umăr: „Ești puternică Ungaria, d-ai fi multă „mai puternică pe calea unei sincere și pe deplin liberale confederațiuni, căci ai trăi astfel „prin tine însăși, prin dreptate și libertate!“

Dr. Aurel Mureșianu.

SCRILE DILEI.

„Pester Lloyd“ comunică, că în fața celor ce se petrec în Grecia, precum și în fața împrejurării, că unele mari puteri au trimis corăbii în apele grecești, o diviziă navală austro-ungară se află deja în apele grecești.

—x—

„Egyetértés“ scrie, că mai mulți cetățeni din Zeng in Croația au adunat 800 fl., ca să cumpere cismele lui Grzanic, cu cari era încălțat când a lovit pe Banul Kimen Hedervary cu ocaziunea scandalurilor din dietă în anul trecut. Aceste cisme vor fi așezate în muzeul orașului și au încredințat pe un poet național, ca să facă o odă acestor cisme. Femeile croate din Agram au hotărât a preda lui Grzanic, când se va libera din închisoare, o păreche de cisme împodobite cu argint și aur. Mai multe femei au luat îndatorirea d'a purta totdeauna bijuterii în formă de cisme.

—x—

Ni se scrie din Deva, Șimlul-Silvaniei și Scele că lista tipărită a „Tribunei“ și-a făcut peregrinajul și pe acolo. Resultatul obținut nu credem, că le va face bucuria acționarilor.

—x—

Ni se comunică din Pesta, că d. Petru Oprea a fost promovată de Universitatea din Pesta în ziua de 17 (20) Ianuarie c. între cei dintâi la gradul de doctor în drept. Tânerul doctor face și praxa de avocat și e aplicat și la Banca de scont și schimb. E de observat, că dânsul după patru ani de serviciu militar activ a început a studia drepturile. Felicităm pe tânărul doctor.

—x—

Ministrul Trefort a dat o circulară către inspectorii școlari, ca să introducă pe cât e cu putință în toate școlile instituțiunea *casselor de economii școlare*.

—x—

Societatea corului vocal al plugarilor din Cuvui va da al doilea concert popular împreună cu petrecere de joc, în sala ospătării din Gyrok, Duminecă în 2 (14) Februarie 1886. Programa concertului este următoarea: „Dă-mi buzele mele...“ de G. Musicescu, cor mixt „Sentinela română“, poem de Alexandri, de D. Binchi. „Elisabeta Dă-mi“, cor bărbătesc. „Eta ziua triumfală“, de W. Humpel, cor mixt. „Dor de răsunare“, de Cavadia, cântat solo de D-șora *Luceafărul Câmpianu*. „Cisla“, de C. Porumbescu — culetă comică satirică — cor bărbătesc. „Moșu Martin“, poezie de I. Grozescu, declam. de D. Ilișu. „Hora Sinaei“, de C. Porumbescu — cor mixt. „Hull a csillag“, de Lányi — cântat solo de D-șora *Luceafărul Câmpianu*. „Dumbrava roșie“, de C. Porumbescu — cor bărbătesc.

—x—

Atragem atențiunea cetitorilor asupra anunțului „Advocatul poporului“ din pagina a patra. D. adv. Pavel Rotariu, redactorul „Luminătorului“, face un mare serviciu poporului român, dându-i în mână o asemenea călăuză folositoare, care e neapărat de lipsă. Indrumăm pe Românii a și procura această călăuză.

—x—

După cum spune „Narodni Listy“, comandantul general Filipović a plecat din Praga la Viena, fiind chemat prin ordin telegrafic de către Majestatea Sa. Deodată cu el s'au dus mai mulți divisioneri, precum și alți înalți demnitari militari.

—x—

La 1 Decembrie 1885, *Schulvereinul german* din Austria avea 1078 filiale: 25 în Viena, 147 în Austria de jos, 62 în Austria de sus, 10 în Saleburgia, 100 în Stiria, 42 în Carintia, 10 în Carniolia și litoralul triestin, 16 în Tirol și Vorarlberg, 474 în Boemia, 147 în Moravia, 46 în Silesia și 3 în Bucovina. Dintre acestea 75 sunt filiale de femei și fete. Numărul membrilor trece peste 100,000. Dela întemeiere și până acum, veniturile *Schulvereinului* s'au urcat la 1,010,766 fl. Pentru scopuri școlare s'au cheltuit până acum 816,670 fi.

—x—

După rapoarte autentice, între lumea comercială a Galiției și Bucovinei este în curs o energică mișcare, cu scop d'a se lua represalii în contra Germaniei din cauza espulsărilor. S'au dat circulare, care îndemnă la emanciparea de mărfuri streine și numai cu acele țări se stea în legături comerciale, care nu apasă pe compatrioții lor nici moralicesc nici materialicesc. Cu Germania, ție circulară, se înceteze comerțului Galiției cu totul comunicațiunea comercială.

—x—

Din cause independente de noi s'a întârziat sperarea numărului de eri și de astăzi din partea poștei.

Tractările de pace în Bucuresci.

Bucuresci, 20 (31) Ianuarie 1886.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Se știe că capitala țării românești a fost alasă de către miclele state beligerante din peninsula balcanică ca loc în care să se întrunească delegații lor pentru începerea tractărilor de pace. La această alegere a aderat și sublima Pörtă din Tarigrad.

Delegații Serbiei, Bulgariei și Turciei cel mult până Mercuri vor fi toți în Bucuresci.

Guvernul nostru le-a pus la dispozițiune palatul ministerului de finance de pe strada Victoriei. Astfel în salele acestui palat se vor ține ședințele și vor urma desbaterile privitoare la *stabilirea stipulațiunilor de pace între Bulgaria și Serbia*. În acest scop salele ministerului de finance sunt frumos întocmite și împodobite și delegații Statelor vecine vor întâmpina din partea cercurilor noastre politice o călduroasă primire.

Resultatul pacnic al negociațiilor atâră mult dela atitudinea Greciei, care printr'un pas, după unii pripiti, er după alții bine cumpenit, pte să strice totă treba. Ori cum va fi, atata rămâne bine constatat că orașul lui Bucur, de pe țărmurile Dimboviței, va figura de ați înainte în anele diplomației europene. În acele ane de ați înainte se vor înregistra cu litere neșterse următoarele cuvinte monumentale:

„Pacea dela Bucuresci“ seu, „Neisbânda conferenței statelor balcanice întrunită la Bucuresci.“

Aceste cuvinte se vor ați mult timp citate și de oratorii și politici parlamentelor europene. Numele de Bucur seu de Bucuresci va fi eternizat chiar și de „Almanachuri și țiaristice.“

Fiind că veni vorba și de țiaristică, găsem că cale a vă comunica, că mai mulți raportori d'ai țiarelor mari europene au și sosit la Bucuresci. Raportorii sunt ca copoi; ei trebuie ziua și noptea să alerge ca să afe, ce s'a făcut peste ți, și când nu pot alla' nimic atunci născocesc câte oșire, care străbate dela Seina până la Neva și dela Spree până la Tibru și astfel făcându-și drumul se infundă în țiarele City din Londra, care cu iuțela fulgerului o transportă în sute de mii de esemplare în toate părțile lumii.

După experiența mea de 12 ani și mai bine, m'am convins că în acest meșteșug de născociri sunt cei mai bine deprinși Evreii unguresci și Evreii nemțesci, cari fac mai cu sēmă pe raportorii țiarelor din Budapesta. Această specie de raportori sunt în stare de a da câte o sută de telegrame pe ți, care de care mai umflată și când vin în cētă cu biurourile telegrafice, care încep a le examina telegramele și a se sfi de a mai lăsa să se răspândească prin sirma galvanică atatea minciuni, atunci își iau scăparea la alte forme dicându bună oră: „Până la Brașov cu poșta și de acolo cu telegraful“, seu: „Bucuresci, . . . cale indirectă“ — și când și cu acesta li se infundă, atunci încep a publica fel de fel de corespondențe, de și ei se găsău la o sută de poște departe de locul unde se petrec lucrurile.

În timpul răboiului în anul 1877—78 găsind-mă ca și acum la Bucuresci, am avut ocaziune de a face mai de aproape cunoștință cu acest soi de raportori ai țiarelor din Budapesta și le imputam adese pentru ce nu sunt mai conșincioși? Ei imi răspundeau: Ce ne pasă nouă de conșincință când trebuie să ținem sēmă de programul țiarului și de publicul lui, care pentru orice minciună frumos țieluită și trimisă cu telegraful ne plătesc 50 cr. plus cheltuelile dela otel, unde jucăm cșardas și ferbli... Inchipuesc-ți acum, că decă născocim pe ți o sută de minciuni și le trimitem cu telegraful la Pesta în o sută de cuvinte, primim pentru fiecare minciună esprimată într'un cuvânt câte 50 cr, face în total pe ți 50 florini. „Ei

FOILETONU.

Fluoru.

O poveste modernă, estrasă din nemțește de N. F. Meșederu.
(Urmare și fine).

Lovind cu degetele sale uscate pe acea mică cutie, urmă străinul cu un zimbet drăcesc și cu o voce slabă d-er îngrozitoare:

„În această cameră de otel, în miniatură, port eu nenorocirea lumii, — globule de Isis, care puse în contact cu aerul atmosferic, încep imediat să producă procedura descompunerii sale chimice“. Incepându astăzi aice, această descompunere se va lăți în trei zile peste întreaga Europa centrală, er cel mult în trei săptămâni peste întreaga pământ. Totul ce trăește și se mișcă trebuie să i se jertfescă, și pe la mijlocul lumii viitoare ar sēmăna planetul nostru unui trist cimitir.

„Pentru Dumneșeu, strigă Leo întinându spre el, mână, decă teoria d tale s'ar adeveri... cea mai mică nebagare de sēmă...“

„Negreșit, cea mai mică nebagare de sēmă ar produce mōrte; d-er nu v-er temeți, mână mea este sigură și instrumentul meu cercat.“

Așa vorbind, scose el din buzunarul paltonului o altă cutie, de sticlă, care avea pe o parte un oblonăș, ce se impingea într'o parte seu în alta.

„Voiți domnule a jertfi canarul d-tale ce stă în aceea cușcă de argint, întreba necunoscutul.“

„Da! Mōrtea în serviciul științei onorează chiar și pe un canar, v-er rog însă să nu-l chinuiți mai mult decă este de necesitate.“

„Nu mai mult, decă timpul în care pte o ființă cu sânge cald inspira fluoru fără de Isis — cel mult un minut. V-er rog încredințați-v-er mai întâi, că această cutie de sticlă nu conține înăuntru-i nimic alt, decă aer atmosferic.“

Leo esamina cutia și o puse lângă cealaltă de otel. Negru îmbrăcatul domn se sculă, luă canarul din cușcă, îl pusă în cutia de sticlă și apă oblonășul atāt, încāt rămase o destulă deschisătură pentru intrarea aerului extern. Păsăruca se spăria la început, deveni însă degrabă veselă și sări vioiu în strevia cușcă.

Străinul luând atunci cutia de sticlă, o potrive prin șuruburi la cutia cea de otel, lăsând prin desurubuirea țevei înăuntru cutiei de sticlă o globulă albă — închidându-o în acelaș moment hermetic.

O curioasă procedură începuse în cutia de sticlă. Fundul cutiei fu ușor acoperit de o cētă albă, păsărica murise după puține convulsii, er pe pereții cutiei se putea observa influința destrugătoare a fluorului. După aceea sări din cutia cea de otel o sirmă de platină în lungime de vr'o 10 cm. înăuntru cutiei de sticlă, care aprindându-se prin o procedură electrică, a absorbit această cētă albă de pe fundul cutiei, prefăcându-o în un compozit neprimejdios, cărui străinul îi dăduse denumirea „Platina Isis“ (Pt. Is.)

După ce se termină această procedură, care arăta o mare siguranță și precisitate prin mai multe și îndelungate experimentări, retrase străinul sirma de platină înapoi în cutia cea de otel, și desfăcându ambele cutii una de alta, prezentă cea de sticlă doctorului ca să se încredințeze, că cea mai mare parte a gazelor rămase în cutie este adevăratul fluoru.

Leo alergă într'un suflet în laboratorul seu,

intorcându-se după puține minute cu încredințarea, că chestia e fără nici un dubiu.

Negru îmbrăcatul domn surise, și după o pauză mai mare începuse er: „Acum vei crede domnule, că n'am exagerat spunându-v-er că această mică mașină este stăpană a vieții și a mōrții.“

„Cred.“ „Și fiindcă d-ta ești un om, o ființă cu viață, silit și legat pentru susținerea vieții proprii — prin urmare ai și evidentul interes a rețină eșirea acestor globule de Isis.“

„Negreșit“ murmură Leo. Eu v-er repet: procedeu pe care l'ai vădută acuma în această cutie, ar pute turbura întreaga atmosferă. Părțile principale a cercului nostru aerian vor deveni: oxigen și fluoru. Precum se lătesc arșița peste o pustietate. așa s'ar lăți descompunerea hidrogenului în jurul globului pământesc, înțepenind întreaga lume, aducându i mōrtea eternă.

„Asta mi-ai spus odată,“ răspuse Leo înspăimântat.

Străinul făc un gest de mulțămire. „Eu însumi, continuă el cu o voce înfiorătoare, eu însumi, stimabile domnule doctor, m'am hotărât de mult să fac un sfirșit vieții mele. Eu stau singur în această lume, er un v-er al meu m'a deposedat de întreaga mea avere și am devenit s-erac. Fără mijlocele necesare pentru susținerea vieții mele, așa fi silit să muncesc într'un mod miserabil, ce nu pot suferi — eu, cu ideile mele creabile, trăind și simțindu-m-er numai ferice în adevăratul cult al științelor. Prin urmare doresc să mōr, și pentru ca să fiă mōrtea mea cu orecare resunet înscenată, m'am muncit și necăjit de am descoperit prețioșă invenția a acestor globule de „Isis“.

Eu m-er omor, deschidându această casetă, și de

frate Valachule sficioasă! nu e acesta un bun și producător *Geschäft*?

„Frate Rumune, esclamau ei, a trecut vremea vechiă. când se cerea ca să scrii multe carti pentru a fi gazetară, astăzi la noi gazetăria e o negustorie, și acela e cel mai bun gazetară, care se scie lauda pe sine cum își laudă negustorul marfa și care scie să toce la articole ca cărnătarul cărnățul, apoi cititorul mistuiescă-le său aruncele, puțin ne pasă, numai *geschäftul* să trăiească!“

De astă dată, până în momentele de față n'am zărit să fi sosit raportori din Pesta. Se vede că nu s'a sêmțit necesitatea trimiterii lor de acolo de-a dreptul fiind-că se găsescă aici destui de ai lor stabiliți ca gazetari și ca funcționari pe la societățile de asigurare.

Slavă domnului, n'avem noi ore în mijlocul nostru țiare de felul celor din Pesta?

Cine nu 'mî crede n'are decât să întrebe unde se scot la lumină minciunile tipărite în „Bukuresti Hirado“, „Bukuresti Közöny“, „Bukarester Tagblatt“, „Rumenischer Lloyd“, „Hajoyetz“ și se va convinge despre adevărul afirmațiilor mele.

Dér despre acestea imi rezervă dreptul a scrie când voi avé onóre a vorbi în „Gazeta Transilvaniei“ de diaristica noastră în țera românescă.

Bismarck în contra Polonilor.

În ședința dela 28 Ianuarie a camerei deputaților prusiani, cancelarul Bismarck a ținut un discurs în contra Polonilor, care a făcut senzațiune. Etă în resumat cuprinsul discursului:

În mesag. tronului s'a exprimat convingerea guvernului, că în principiele, după care în 1840 s'a guvernât și s'a administrat polonesce în părțile țării, în care populațiunea vorbește polonesce, este absolut necesară o schimbare. Trăim pe același teritoriu cu două milioane Poloni. Nu noi am creat această situațiune. Politica noastră poate dice despre ea: secerăm ce n'am sêmănat, și sêmănmăm ce nu vom seceră. Anul 1815 a dat statului prusian o graniță, dela care sub nici o împrejurare nu ne putem retrage; statul prusian are nevoie de această graniță pentru legarea, apărarea și siguranța lui. Politica de până acum nu o mai putem aproba. Proclamațiunea regelui Frideric Vilhelm III, care a promis scut Polonilor, a conținut numai manifestațiunea intențiunilor sale și a principiilor guvernului său; dér o îndatorire d'a nu schimba nici odată aceste principii, oricum s'ar purta supușii poloni, proclamațiunea n'a luat nici o îndatorire (Mișcare), și aceste promisiuni au devenit cu totul nule prin purtarea populațiunii polone. (Vii aprobări în drépta.) Nu dau nici o cépă degerată pe provocarea la proclamațiunea de atunci. (Neliniște în stânga. Bravo! în drépta.) Pe atunci se afla un sprijin în faptul, că în Silesia trăia fără greutate un milion de supuși poloni, precum și în timpul dinainte de 1806, când Polonii cu Germanii trăiau în bună înțelegere și când Polonii comunicau viu în Berlin. Dér revolta din Varșovia în 1830 și punerea pe tapet a unei cestiuni polone în sensul european a distrus această încredere. Bismarck cetesce un raport din 25

Martie 1832 al generalului Grolmann, atunci comandant în Posen, în care se dice: „Acea provincie cu 350,000 Germani și 450,000 Poloni și Evrei, ce zace în inima statului prusian și legă Silesia, Prusia și Pomerania, în depărtare numai de 18 miluri de Berlin, aparține totuși așa de puțin Prusiei, încât orice idee de separare trebuie să se considere ca adevărată înaltă trădare și fiecare Prusian patriot trebuie să-și pună ultima putere, ca să păstreze patriei această țară și să sâdescă locuitorilor simțăminte germane.“ Într'altă parte dice Grolmann: „În Posen se află vr'o sută de nobili poloni proprietari, cari cu aderenții, cu intendenții și servitorii lor numără vr'o miă de capete. Aceștia sunt principiul cel rău al provinciei. Vor trece încă generațiuni până ce națiunea polonă va deveni prusiană. (Mișcare.) Acești oameni periculoși, fără să le fi făcut Prusia vr'o nedreptate, se gândesc la eliberare. Nu e îndoială, că dacă cheltuelile făcute în contra insurjecțiunii polone le-ar fi întrebunțat Prusia în cei 15 ani din urmă pentru răscumpărarea acestor proprietari, Posen ar fi provincie prusiană, decât ca acum să avem nevoie de jertfe mai mari.“ Regele Frideric Vilhelm III părtinea această idee și s'a încuviințat o sumă pentru ca să se cumpere moșii dela Poloni, spre a se ncerca o îmulțire a populațiunii germane în provincie. Acest sistem aduse cu sine o creștere a populațiunii germane, dér fu înlăturat când regele Frideric IV luă domnia. El era de părere, mai cu sêmă după ce întreprinse o călătorie în provincie, că tractându-se cu bună-voință Polonii, ar fi supuși credincioși ai regelui. Și binefacerile pentru populațiunea polonă au fost mari. Regele fu în mod neplăcut atins prin mișcările insurjecționale dela 1846 până la 1848, în care an pe baricadele din Berlin s'a încheiat o alianță între democrația prusiană și din streinătate și între Poloni, și această avu ca urmare, că după scurt timp mai multe mii de supuși prusieni, parte Poloni, parte Germani fură împușcați și răniți în Posen în lupte reciproce. Într'aceea rezultatul evenimentelor de atunci fu încă tot o stare legală, care procură nusuințelor polone aceeași libertate constituțională, ce era garantată supușilor germani. Dér această libertate a mișcării pe terenul reuniunilor, presesi ș. a. n'a mărit bunăvoința populațiunii polone pentru Prusia; din contra, contrastul dintre Poloni și Germani se înăsri în sens polon. Mai veni apoi în ajutor acea particularitate a caracterului german, d'a admira ce e strein, d'a pismui pe cel ce a trăit câtva timp în streinătate, ca fiind superior, său pe cel ce poartă un nume strein, mai departe tradițiunea germană d'a combate totdeauna propriul regim, găsind în Poloni aliață gata, și apoi caracteristica destoiniciei a Germanului, care nu se află la altă națiune, d'a-și eși din pelea sa, d'a se vîr chiar în pelea unui strein (Ilaritate) și d'a deveni, după împrejurări, Francesu, Englesu, Polon sau Americanu. Mi-aduc aminte din copilăria, că cele mai populare melodii erau cântecele polone, în care nu monarhia germană, ci cea polonă era cugetată. Chiar și cântecele franceze se cântau tot cu mai mare însuflețire și când Germanii l'au lovit cum trebuie pe Napoleon I. încă tot îl mai aplaudau, ceea ce nu mai vreau să exprim c'un cuvânt zolvogic. (Ilaritate.) Nici armata noastră victorioasă n'a fost așa de călduros primită în orașele germane, cum erau primiți Polonii. (Mișcare.) În luptele din Martie, publicul mai mult simpatiza cu eroul polon

Mieroslavski decât cu regele. Când am ajuns ministru prusian — aș sunt 23 de ani de când sunt ministru — am găsit în cameră o înfocată dezbateră polonă pe care, cum speru, cea de aș nu o va ajunge. Am luat atunci ministerul, ca să lucrez pentru dezvoltarea naționalității germane. (Bravo!) De atunci încă am fost aspru atacat, am trebuit să mă apăr din toate părțile, căci nu m'înțelegea bine. Când a fost vorba de cestiunea militară, am ăș: „Dați în mâna regelui cât se poate mai multe mijloce de putere, cât se poate mai mult sânge și feru, și atunci va pute face politica ce o dorește. Cu alte lucruri nu se face politică, decât cu sânge și cu feru“. Pute că aș fi fost înțeles, decât n'as fi avut mulți rivali, cari tot nisuiu a lucra pe tărîmul politicii naționale. (Ilaritate.) În situațiunea de atunci, statul ar fi fost înăbușit în germene de presiunea combinată a Europei, căci de dragul nostru nici un stat n'ar fi făcut ceva pentru noi. În această grea situațiune mă aflam deja ca ambasador în Petersburg, unde am avut ocaziune a studia forțe de aproape raporturile cu Polonia, în urma mării încrederi ce o avea în mine împăratul Alexandru. În cabinetul rusu erau două principii în lucrare: cel antigerman, care dorea să câștige pe Poloni pentru Francezi, și era reprezentat de prințul Gortiacof în Petersburg și prin Vielopolski în Varșovia; cel amical Prusiei reprezentat chiar prin împăratul. Acesta învinse, deși n'avu nici un rezultat, chiar prin împăratul. Majoritatea reprezentanților poporului nu m'a sprijinit în această politică și această atitudine a oferit mijlocele d'a țărița pe celelalte cabinete în contra noastră, d'a li se arăta erorile comise de noi și d'a ne acusa în Paris și în Londra. Am aflat din întâmplare un mare număr de acte, de indicii pentru legăturile ce existau atunci între unii membri de aci și între ambasada franceză de aci. (Ascultați!) Secretul îl păstrează. Au trecut de atunci 22 de ani.

(Va urma.)

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alu „Gaz. Trans.“)

AGRAMU, 2 Februarie. — În dietă deputatul Frank ridică acuzare în contra Banului, că risipește cu ușurință averea țării în favoarea unei persoane, care face anume propagandă în afacerea privitoare la calea ferată Vinkovce—Breska. Lămuriri mai amănunțite va da oratorul comisiunii parlamentare. Banul Hedervary declară, că va răspunde îndată ce va avea înaintea sa raportul stenografic. Atacul deputatului Frank în contra Banului a provocat mișcare în cercurile partidei naționale (a Banului.) Banul refuză d'a se lua vr'o hotărîre a partidei înainte de ce afacerea nu se va lămurii.

BERLINU, 2 Februarie. — După cum anunță țiarele, Bismarck a primit din Austria, și anume din Boemia, numeroase telegrame, prin care l'a îndemnat la procedere energică în interesul naționalității germane.

Editor: Iacob Mureșianu.

Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu.

era odată usul la vechiul popor german de a ucide pe toți sclavii și servitorii în memoria glorioasă a vre-unui Domn căzut pe timpul de luptă, — atunci încetarea mea din viață are să devie neapărat cu o nuanță mai glorioasă, fiindcă cu mine încetă de a mai trăi întreaga lume viețuitoare, dela răsărit până la apus. Dora numai că d-ta mult stimabile domnule doctor te vei decide să-mi răscumperi această prețioasă invenție împreună cu caseta, pentru micul preț de 500.000 lire. — Sunt bine informat că acestă jumătate de milion cuprinde trei părți a totalului din averea d-tale, judecați însă singur domnule doctor pe cât vă estima d-ta această invenție — desfășurându casul vre-unui principe, care se bucură foarte mult de viața sa.

Doctorul Fabriciu tremura.

„Ești nebun domnule?“ striga Leo eșindu-și din fire, „Cinci sute de mii de lire — de unde să le scoti? Eu nu posedă nici două sute de mii!“

„Imi pare rău, răspunse străinul dând din umeri. Aut Caesar aut nihil! ori imi vei subscrie asupra acestei sume, din care nu lasă nici o centime — un sinet — său de nu, dau drumul acestui șurub. Eu mă simt obosit de această viață... atât de obosit, încât nu vă pot descrie cu întreaga elocența mea, cât și cum de grozav imi rîde sufletul, disgestul și displăcerea vieții.

El se juca cu șurubul grozavei cassette, plecând capul într'o parte.

„Er eu — striga Leo turburat, eu găsesc viața atât de plăcută și frumoasă...! O Dumneșule a tot puternice!... Acestă grozav și misterios șurub... Privește domnule, privește idiotule, omule fără de minte, cât de frumos se iluminează și înfloresce afară, cât de frumos apare luna între culmile arborosilor munți!... Ah! etă că vine și iubita mea Iosefina, admirabila vio-

rică, cea mai dulce femeă, care a putut să aducă pe un om amoretat în extaz! Ieși-o, ieși-o domnule de soție, — fi un bun părinte și fericit; eu te voi introduce în societatea noastră, singur omi onești... ah și mișcarea îi atât de plăcută... Pentru Dumneșule, lasă-ți mașina în pace.“

„Ori cinci sute de mii lire, ori dau drumul, răspunse străinul,

Apucat de fiori sêlbatic, caută Leo o armă, cu care ar pute să sdrobescă pe inamicul omenirii — atât de lacom la mörte, pe amenințatorul întregii vieți organice, creșându-se prin această salvatorului ființelor respirătoare, aflat în lupta cu satanul

La drépta globului, ce sta pe masă, era pus revolverul într'o cutie de abanos, cu care dăduse er la tintă... Ca un fulger îl tresări ideea.

„Bine, ășe el tremurând de emoțiune, aduc hârtie și condeiul.

„Cinci sute de mii lire, ori dau drumul!“ răspunse necunoscutul foarte liniștit.

Leo scose revolverul fără să fie observat. El stă o secundă pe gânduri. Faptul la care s'a decis îl îngrozea — o mică mișcare a străinului însă îl spriase de mörte. El fericit, care cu atăta plăcere respira acest aer luminat a vieții, care cu atăta dragoste săruta gingașii și copii și iubita sa viorică, căruia tôte-i erau atât de încântătoare în această lume frumoasă — să devie prima jertfă al acestui omor universal — Aici nu mai încapă nici o îndoială, nici o resgândire! . . .

O detunătură... și glonțul omoritor veni necunoscutul drept în frunte; dér mai tot în același moment, degetele murindului a și învîrtit șurubul. O globulă de „Isis“, albă ca zăpada, se răstogolea pe masă,

procedând în momentul la grozavul și nenorocitul proces al descompunerii.

„Adio viață ferică și plăcută“, striga Leo încremenit. „Tôte s'au sfîrșit, tôte... tôte...“ pentru totdeauna...“

Și ca păsărica de mai nainte, cu puține convulsiuni și crișnind din dinți, pică doctorul Leo peste cadavrul ucigașului lumii întregi. —

Niște sunete a unor voci copilărești aduse pe de tot amețitul înapoi în deșteptare. Iosefina cu Ioniță și Oliguță intrase în cameră și se oprî lângă divan strălucit fiind ilumiinat de sörle ce apunea.

„Ce îți este ție, întrebă Iosefina. Te-am strigat de patru ori, er tu somnoroșule nu auți, nici nu vești nimica; și ce tot vorbești de fluor și hidrogen; Știi tu că-i vremea să ședem la mäsă?“

Leo se sculă de pe divan.

„Curiosă ășe el puindu-și mâna pe ochi, mi se părea că...“

„Ție ție-se părea ca unui filosof obosit, care se ocupă numai în laboratorul său și neglijează atât femea cât și copiii săi. Vină la mäsă Leo, că am ăș Carolina să dea bucate.

„Dér... ce am vrut să ăș, Carolina aceea fi atât de neluătoare de sêmă... nebunie, eu nu pot să-mi închipuesc, că într'adevăr... Dér pe cîntea mea, că deul viselor este câte-odată o ființă inteligentă! „Isis“ sfântă fabuloasă țieț a misterioșei naturi — Ideea această „ca un vis fantastic“ e eminentă, și cine poate ști, decât nu zace în jocul acesta copilăreșcu vre-o idee înaltă. Iosefina nu put să-l înțelgă, dér îi săruta plăcut buzele sale, care îngănu frazele filosofice.

(„Amicul artelor.“)

Mersul trenurilor

pe linia **Predeal-Budapesta** și pe linia **Teiuș-Arad-Budapesta** a călei ferate orientale de stat reg. ung.

Predeal-Budapesta				Budapesta-Predeal				Teiuș-Arad-Budapesta				Budapesta-Arad-Teiuș			
	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren de persoane	Tren de persoane		Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus
București	—	—	7.45	Viena	6.47	—	—	Teiuș	11.09	—	3.56	Viena	11.00	7.15	—
Predeal	—	—	12.50	Budapesta	10.37	—	3.15	Alba-Iulia	11.46	—	4.27	Budapesta	8.05	1.45	8.00
Timiș	—	—	1.40	Szolnok	1.44	—	7.29	Vintul de jos	12.20	—	4.53	Budapesta	11.02	3.44	8.00
Brașov	6.22	—	2.27	Oradea mare	5.33	—	8.27	Sibot	12.52	—	5.19	Szolnok	11.12	4.02	12.00
Feldora	7.01	—	2.55	Regi-Vasathely	—	—	—	Orăștia	1.19	—	5.41	Arad	3.37	7.53	6.25
Apătia	7.33	—	3.38	Mező-Teleg	—	—	—	Simeria (Piski)	1.48	—	6.08	Arad	3.37	7.53	6.19
Agostonfalva	8.01	—	4.17	Rév	—	—	9.45	Deva	2.35	—	6.39	Arad	4.13	—	6.46
Homorod	8.45	—	4.47	Brăta	—	—	9.59	Branicica	3.04	—	7.04	Arad	4.38	—	7.00
Hașfaleu	10.10	—	5.42	Bucia	—	—	10.28	Iia	3.36	—	7.29	Arad	4.51	—	7.23
Sighișoara	10.29	—	7.37	Ciucia	—	—	11.36	Gurasada	3.50	—	7.41	Arad	5.10	—	7.23
Elisabetopol	10.39	—	8.01	Huedin	—	—	12.10	Zam	4.25	—	8.12	Arad	5.38	—	8.10
Mediaș	11.19	—	9.05	Ciucia	—	—	12.43	Soborșin	5.09	—	8.49	Arad	5.57	—	8.10
Copșa mică	11.54	—	9.43	Brăta	—	—	1.31	Conop	5.56	—	9.29	Arad	6.42	—	9.28
Mickșasa	12.12	—	10.02	Bucia	—	—	4.18	Radna-Lipova	6.18	—	9.49	Arad	7.14	—	9.56
Blăciu	1.30	—	6.59	Ciucia	—	—	4.36	Pauliș	6.57	6.14	10.23	Arad	7.43	—	10.17
Căciunele	1.45	—	7.15	Huedin	12.07	—	6.24	Pauliș	7.12	6.30	10.37	Arad	8.01	—	10.38
Teiuș	2.11	—	7.43	Apătia	12.31	—	6.43	Györök	7.27	6.47	10.52	Arad	8.21	—	11.05
Aiud	2.55	—	8.29	Huedin	2.16	—	7.03	Györök	7.56	7.17	11.18	Arad	8.47	—	11.23
Vintul de sus	3.17	—	9.05	Apătia	3.12	—	7.26	Glogovați	8.10	7.32	11.32	Arad	9.05	—	12.24
Ujora	3.24	—	9.04	Huedin	3.32	—	7.43	Szolnok	8.10	7.32	11.32	Arad	9.05	—	12.24
Onoarea	4.09	—	9.12	Ujora	3.41	—	7.58	Budapesta	8.16	7.10	12.14	Arad	9.10	—	14.00
Huedin	5.36	—	10.23	Vintul de sus	3.50	—	9.58	Viena	8.16	7.10	12.14	Arad	9.10	—	14.00
Apătia	5.56	—	12.32	Aiud	4.25	—	10.24		8.00	8.00	12.14	Arad	9.10	—	14.00
Ciucia	6.08	—	12.59	Teiuș	4.50	—	10.44		8.00	8.00	12.14	Arad	9.10	—	14.00
Nedegdu	6.29	—	—	Căciunele	5.41	—	11.28		8.00	8.00	12.14	Arad	9.10	—	14.00
Ghirbău	6.45	—	—	Blăciu	6.02	—	11.44		8.00	8.00	12.14	Arad	9.10	—	14.00
Agihirș	7.00	—	—	Mickșasa	6.40	—	12.18		8.00	8.00	12.14	Arad	9.10	—	14.00
Stana	7.26	—	—	Copșa mică	7.00	—	12.36		8.00	8.00	12.14	Arad	9.10	—	14.00
Huedin	7.48	—	—	Medieș	—	—	1.22		8.00	8.00	12.14	Arad	9.10	—	14.00
Ciucia	8.28	—	—	Elisabetopol	—	—	1.56		8.00	8.00	12.14	Arad	9.10	—	14.00
Bucia	8.47	—	—	Sighișoara	—	—	2.34		8.00	8.00	12.14	Arad	9.10	—	14.00
Brăta	9.06	—	—	Hașfaleu	—	—	3.02		8.00	8.00	12.14	Arad	9.10	—	14.00
Rév	9.26	—	—	Hașfaleu	—	—	4.41		8.00	8.00	12.14	Arad	9.10	—	14.00
Mező-Teleg	10.01	—	—	Homorod	—	—	5.30		8.00	8.00	12.14	Arad	9.10	—	14.00
Regi-Vasathely	10.20	—	—	Agostonfalva	—	—	6.03		8.00	8.00	12.14	Arad	9.10	—	14.00
Vărad-Velinte	10.30	—	—	Apătia	—	—	6.35		8.00	8.00	12.14	Arad	9.10	—	14.00
Oradea mare	10.37	—	—	Feldora	—	—	7.14		8.00	8.00	12.14	Arad	9.10	—	14.00
P. Lădăny	10.51	—	—	Brașov	—	—	—		8.00	8.00	12.14	Arad	9.10	—	14.00
Szolnok	12.37	—	—	Teiuș	—	—	—		8.00	8.00	12.14	Arad	9.10	—	14.00
Buda-pesta	6.00	—	—	Predeal	—	—	—		8.00	8.00	12.14	Arad	9.10	—	14.00
Viena	6.35	—	—	București	—	—	—		8.00	8.00	12.14	Arad	9.10	—	14.00
	3.00	—	6.05						8.00	8.00	12.14	Arad	9.10	—	14.00

Nota: Orela de noapte sunt cele dintre liniile grise.

Tipografia ALEXI Brașov.

Cursezi la bursa de Viena

din 1 Februarie st. n. 1886

Rentă de aur 4 1/2%	101 45	Bonuri croato-slavoane	103 75
Rentă de hărăți 5 1/2%	92 95	Despăgubire p. dijna de vin	98 50
Imprumutul căilor ferate ungare	152 35	Imprumutul cu preniu ung.	117 60
Amortisarea datoriei căilor ferate de osti ung.	99 05	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123 25
(1-ina emisiune)		Renta de hărăți austriacă	84 10
Amortisarea datoriei căilor ferate de osti ung.	126 80	Renta de arg. austr.	84 30
(2-a emisiune)		Renta de aur austr.	112 30
Amortisarea datoriei căilor ferate de osti ung.	113 --	Losurile din 1860	
(3-a emisiune)		Acțiunile băncii austro-ungare	871 --
Bonuri rurale ungare	104 --	Act. băncii de credit ung.	306 50
Bonuri cu ei. de sortare 104 --		Act. băncii de credit austr.	289 20
Bonuri rurale Banat-Ti-miș	104 --	Argintul	Galbani
Bonuri cu ei. de sortare 103 76		Imprumutul	5 92
Bonuri rurale transilvane 103 75		Napoleon-d'or	10 01
		Mărei 100 imp. germ.	61 90
		Londra 10 Livres sterlinge	126 25

Bursa de București.

Cota oficială dela 1 Februarie, st. v. 1886.

Renta română (5%)	87 1/2	Cump. venit.	88
Renta rom. amort. (5%)	93 3/4		93 1/4
convert. (6%)	86 1/2		87
Impr. oras. Buc. (20 fr.)	30		32
Credit fonc. rural (7%)	101 1/2		101
" " (5%)	84 1/4		85 1/2
" " urban (7%)	96		96 1/2
" " (6%)	90 1/2		91
" " (5%)	80 1/2		82 1/4
Banca națională a României	1120		1130
Ac. de asig. Dacia-Rom. Națională			
Aur și contra bilete de bancă	15 1/2		16 1/2
Banenoile austriace contra aur.	2 01		2 0 1/2

A V I S U .

(4-7)

Aște de cusuți pentru mașine, depănate pe roțițe, lungimea firului 275 metri, produsuți Austriacu, propria fabricațiune a vestitei firme „Math. Salcher & Söhne“ în Viena, apărute prin registrata marcă de „Lebede“ la c. r. tribunalului pentru comerț în Viena, care concurează ași cu calitatea supremă cătu și în costu cu ori ce asemenea produsuți en glesescu, încătu totu mai tare ocupă terenu consumărei.

Deposituți acestei aște unde se consumă după prețulu originali se ață pentru urbiulu Brașovului și alu comitatului esclusivă numai la

Szent Iványi Sóna.

Strada Vămei, 564.

„ADVOCATULŪ POPORALŪ.“

Aducemū la cunoscința onor. publicū românū, cumcă cu începere dela 1 (13) Februarie a. c. va apăre în *Timișora*, ca suplementū la fōia politică „Luminătoriu“ și sub responsabilitatea aceluiași redactorū (Pavelū Rotariu avocatū), o fōia juridică în limba română sub numirea „*Advocatulū poporalū*“, în carea se vorū pertractă în modū obiectivū, instructivū și esplanativū, cestiuni de dreptū publicū, privatū, cambialū, comercialū, ungarū în rēndū sistematicū.

Din dreptulū publicū ungarū se vorū esplica tōte institutiunile statului nostru cu aședămintele sale, adecă: puterea esecutivă a statului; numărulū și secțiunile tuturorū ministeriilorū din țeră, a județelorū comunale, bagatele, cercuale, districtuale; a forurilorū apelative, de finanțe, comerciale.

Din treptulū privatū ungarū se vorū esplica relațiunile de dreptū privatū, se vorū da formulare despre obligațiuni, chitanțe, contracte: de căsătorie, de tōte soiurile de testamente; de socoteii tutorescē; esemplare de reuniuni musicale, de pușcași, funebre, etc.

Se vor esplica în modū teoreticū și practicū relațiunile de cartea funduală, cu formulare despre rugări de transcriere, de intabulare și destabulare, de prenotare, asemea și despre documentele referitōre la aceste cause.

Cu un cuvēntū: »Advocatulū poporalū» cu timpulū va pune în pozițiune pe cetitorii sēi ca fie-care sē-și fiă avocatulū sēu propriū în cele private: sē-și scie face obligațiune, chitanțe, contracte de tōte soiurile, rugări în cause extraprocesuale tōte valide și corecte; și d'odată sē cunōscă întregū organismulū statului nostru ungarū.

»Advocatulū poporalū» va apăre de două ori în fiecare lună, ca suplimentū alū »Luminătoriuului», însă se va putē abona și separatū de fie cinē, și va costa:

1. Pentru abonații la »Luminătoriuulū» pe unū anū: 2 (dou) fl. v. a. pē 1/2 de anū 1 (unū) fl. v. a.
2. În edițiune separată (pentru cei ce nu abonēză »Luminătoriuulū») pe unū anū: 4 (patru) fl. v. a. — pe 1/2 de anū: 2 (dou) fl. v. a.

Abonamentele se facū la:
Redacțiunea „Luminătoriuului“ în Timișoră.

Invitămū decī pe onor. publicū românū ca sē concurgă cu obonamente. Abonații »Luminătoriuului» n'au trebuința a sē abona separatū, ci numai aceia au sē ne aviseze, cari nu vorū voi sē-lū aibă, cu stimă.

Pavelū Rotariu m. p.
advocatū și redactorū alū »Luminătoriuului» și alū »Advocatului poporalū.»

Prețifa amanturilorū și inserțiunilorū.

Anunciuri în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6.
Pentru inserțiuni și reclame pagina a III linia a fl. — cr 10.

Pentru repețiri se acōrdă următōrele rabate:

Pentru repețiri de 3—4 ori	5—8	10°
" " " "	9—11	15°
" " " "	12—15	20°
" " " "	16—20	30°
" " " "	" "	40°
Dela 20 de repețiri în sus	" "	50°

Pentru anunciuri ce se publică pe mai multe luni se facū în-vorū și reduceri și peste cele însemnate mai sus.